

## POSTANOWIENIE

Dnia 25 września 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Przemysław Kalinowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Piotr Mirek

SSN Barbara Skoczowska

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron

w dniu 25 września 2019 r.,

sprawy **A. S.**

oskarżonego z art. 282 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i in.

skargi pełnomocników oskarżycieli posiłkowych B. F. i Ł. F.

na wyrok Sądu Okręgowego w W.

z dnia 14 maja 2019 r., sygn. akt IX Ka (...),

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w W.

z dnia 2 października 2018 r., sygn. akt IV K (...),

na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

### **p o s t a n o w i ł**

**1. oddalić skargę pełnomocników oskarżycieli posiłkowych,**

**2. obciążyć oskarżycieli posiłkowych B. F. i**

**Ł. F. kosztami sądowymi postępowania  
skargowego.**

### **UZASADNIENIE**

Wyrokiem z dnia 2 października 2018 r., sygn. akt IV K (...), Sąd Rejonowy w W.

I. oskarżonego A. S. uznał za winnego tego, że:

1. działając wspólnie i w porozumieniu z K. G., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej używając przemocy wobec A. S. doprowadził w/w do rozporządzenia

mieniem własnym i cudzym w postaci telefonów komórkowych: marki H. o wartości 350 zł oraz marki M. o wartości 450 złotych, przy czym czynu tego dopuścił się w warunkach określonych w art. 64 § 1 k.k., tj. czynu z art. 282 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to wymierzył mu karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

2. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej stosując groźbę bezprawną użycia przemocy usiłował doprowadzić A. C. M. do rozporządzenia mieniem własnym, lecz zamierzonego celu nie osiągnął, przy czym czynu tego dopuścił się w warunkach określonych w art. 64 § 1 k.k., tj. czynu z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 282 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to wymierzył mu karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

3. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej używając przemocy wobec A. C. M. doprowadził w/w do rozporządzenia mieniem własnym w postaci telefonu komórkowego marki H. o wartości 400 zł oraz telefonu marki S. o wartości 300 zł, przy czym czynu tego dopuścił się w warunkach określonych w art. 64 § 1 k.k., tj. czynu z art. 282 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to wymierzył mu karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

4. w okresie od 30 stycznia do 5 lutego 2018 r. na terenie W., działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, groźbą zamachu na życie lub zdrowie, doprowadził Ł. F. do rozporządzenia własnym mieniem w łącznej kwocie 7.000 zł, przy czym czynu tego dopuścił się w warunkach określonych w art. 64 § 1 k.k., tj. czynu z art. 282 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i za to wymierzył mu karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

5. w okresie od 13 stycznia do 22 stycznia 2018 r. działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził B. F. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w łącznej kwocie 19.700 zł, przy czym czynu tego dopuścił się w warunkach określonych w art. 64 § 1 k.k., tj. czynu z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i za to wymierzył mu karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

6. w dniu 14 stycznia 2018 r. w W. zabrał w celu krótkotrwałego użycia cudzy pojazd mechaniczny w postaci samochodu marki M. o wartości 250.000 zł, na szkodę A. i Ł. F., przy czym czynu tego dopuścił się w warunkach określonych w

art. 64 § 1 k.k., tj. czynu z art. 289 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności;

7. w dniu 26 stycznia 2018 r. w W. zabrał w celu krótkotrwałego użycia cudzy pojazd mechaniczny w postaci samochodu marki M. o wartości 250.000 zł, na szkodę A. i Ł. F., przy czym czynu tego dopuścił się w warunkach określonych w art. 64 § 1 k.k., tj. czynu z art. 282 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 85 § 1 kk i art. 86 § 1 kk orzeczone w pkt I wyroku kary pozbawienia wolności połączył i wymierzył oskarżonemu A. S. karę łączną 4 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności;

III. na podstawie art. 46 § 1 kk orzekł wobec oskarżonego A. S. obowiązek naprawienia szkody w całości przez zapłatę:

- na rzecz oskarżyciela posiłkowego Ł. F. kwoty 7.000 zł - w związku z przestępstwem opisanym w pkt 4,
- na rzecz oskarżyciela posiłkowego B. F. kwoty 19.700 zł - w związku z przestępstwem opisanym pkt 5;

IV. na podstawie art. 46 § 1 kk orzekł wobec oskarżonych: A. S. oraz K. G. obowiązek naprawienia szkody w całości przez zapłatę solidarnie na rzecz pokrzywdzonego A. S. kwoty 450 zł - w związku z przestępstwem opisanym w pkt 1. Ponadto, Sąd I instancji orzekł względem oskarżonego A. S. zakaz zbliżania się oraz zakaz kontaktowania się z pokrzywdzonym A. S. na okres 10 lat, a także rozstrzygnął o zaliczeniu okresu pozbawienia wolności, opłatach i kosztach postępowania.

Apelacje od powyższego wyroku złożył obrońca oskarżonego A. S. oraz oskarżony A. S. osobiście. Wniesione środki odwoławcze są zbieżne w swojej treści. Obaj skarżący na podstawie art. 425 § 2, art. 444 i art. 447 §1 k.p.k. zaskarżyli powyższy wyrok w części dot. pkt I, III, V, VII na korzyść oskarżonego zarzucając:

I. obrazę przepisów prawa procesowego, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia a mianowicie art. 387 § 2 k.p.k. przez uwzględnienie wniosku oskarżonego o wydanie wyroku skazującego, pomimo że okoliczności popełnienia przestępstwa i wina oskarżonego budzą wątpliwości.

II. rażąco obrazę art. 289 § 2 k.k. przez błędne jego zastosowanie i przyjęcie, że oskarżony dopuścił się zarzucanego mu czynu w pkt 6 i 7, tj. dokonał zaboru pojazdu o znacznej wartości, podczas gdy nie doszło do zaboru pojazdu, gdyż oskarżyciel posiłkowy B. F. bez żadnego przymusu dał oskarżonemu kluczyki i pożyczył samochód.

Podnosząc powyższe zarzuty, na podstawie art. 427 § 1 i art. 437 §1 i 2 k.p.k. apelujący wniesli o uchylenie skarżonego wyroku przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

Wyrokiem z dnia 14 maja 2019 r., sygn. akt IX Ka (...), Sąd Okręgowy w W. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Skargę na wyrok sądu odwoławczego wniesli pełnomocnicy oskarżycieli posiłkowych B. F. i Ł. F. zarzucając obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść wyroku, tj. art. 437 § 2 k.p.k., polegającą na uchyleniu wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 2 października 2018 r., sygn. IV K (...) w całości dot. oskarżonego A. S. i przekazaniu sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, w sytuacji, gdy okoliczności wskazane w treści uzasadnienia wyroku Sądu Odwoławczego nie generują konieczności wydawania orzeczenia kasatoryjnego.

Na podstawie przepisu art. 539e § 2 k.p.k., skarżący sformułowali wniosek o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 14 maja 2019 r., sygn. IX Ka (...) w całości i przekazanie przedmiotowej sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Odwoławczemu.

Zarówno prokurator, jak i obrońca osk. A. S., wniesli o oddalenie skargi jako bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga na wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 14 maja 2019 r., sygn. akt IX Ka (...), uchylający wyrok Sądu Rejonowego w W. z dnia 2 października 2018 r., sygn. akt IV K (...), wniesiona przez pełnomocników oskarżycieli posiłkowych B. F. i Ł. F. – nie okazała się zasadna i wobec tego podlegała oddaleniu. Stosownie do dyspozycji art. 539a § 1 k.p.k., nadzwyczajny środek zaskarżenia w postaci skargi na wyrok sądu odwoławczego można wniesć, gdy wydanie na etapie postępowania

odwoławczego orzeczenia o charakterze kasatoryjnym naruszyło dyrektywy zamieszczone w treści art. 437 k.p.k. lub też, gdy przy wydaniu tego orzeczenia doszło do uchybienia o charakterze bezwzględnej przyczyny odwoławczej należącej do katalogu wymienionego w art. 439 § 1 k.p.k. Kontrola przeprowadzana w ramach rozpoznawania skargi na wyrok sądu odwoławczego koncentruje się zatem na sprawdzeniu okoliczności wymienionych w tym ostatnim przepisie, a także na zbadaniu, czy norma wynikająca z treści art. 454 k.p.k., rzeczywiście stała na przeszkodzie wydaniu orzeczenia korygującego rozstrzygnięcie Sądu I instancji w miejsce orzeczenia kasatoryjnego, ewentualnie, czy istotnie dla prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy niezbędne jest przeprowadzenie w całości przewodu sądowego (warunek z art. 437 § 2 *in fine* k.p.k.). Podkreślić przy tym należy, że w ramach postępowania w przedmiocie skargi Sąd Najwyższy nie dokonuje samodzielnej oceny materiału dowodowego sprawy i nie przedstawia własnej oceny ewentualnego zaistnienia przesłanek z art. 454 k.p.k. uzasadniających lub też stanowiących podstawę do wydania wyroku uchylającego orzeczenie sądu *meriti*. Stąd też zasadnicze znaczenie ma zdefiniowanie stanowiska sądu odwoławczego, który wydał orzeczenie o charakterze kasatoryjnym – z punktu widzenia granic takiego orzekania zakreślonych w art. 437 § 2 k.p.k. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 września 2019 r., IV KS 37/19).

W realiach rozpoznawanej obecnie sprawy trzeba zwrócić uwagę na to, że zasadniczą przyczyną uchylenia przez sąd odwoławczy wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 2 października 2018 r., sygn. akt IV K (...) i przekazania sprawy A. S. temu Sądowi do ponownego rozpoznania, była szczególna sytuacja procesowa, jaka powstała w wyniku zredukowania postępowania przed tym Sądem i wydania wyroku w trybie przewidzianym w art. 387 k.p.k. Wprawdzie oskarżony nie przyznał się do winy i odmówił składania wyjaśnień, ale wobec złożenia wniosku i uzgodnienia z prokuratorem wymiaru kary, Sąd I instancji uznał, że wina oskarżonego nie budzi wątpliwości i w konsekwencji takiego przekonania odstąpił od bezpośredniego przeprowadzenia dowodów. W postępowaniu apelacyjnym podniesiono jednak zarzuty poddające w wątpliwość realizację znamion przestępstwa z art. 289 § 2 k.k., które to czyny zarzucono osk. A. S. w pkt 6 i 7 aktu oskarżenia. Sąd odwoławczy trafnie zwrócił uwagę na to, że „sąd może uwzględnić

wniosek o wydanie wyroku skazującego złożony przez strony, gdy okoliczności popełnienia przestępstwa i wina nie budzą wątpliwości”. W realiach tej sprawy natomiast w odniesieniu do czynów wymienionych w pktach 6 i 7 - takie wątpliwości dotyczące ich materialno-prawnej oceny wskazali autorzy apelacji, jak i dostrzegł sąd odwoławczy. W pierwszym więc rzędzie sąd odwoławczy zakwestionował wystąpienie ustawowej przesłanki decydującej o dopuszczalności odstąpienia przez sąd *meriti* od bezpośredniego przeprowadzenia postępowania dowodowego na rozprawie głównej i zastosowania instytucji przewidzianej w art. 387 k.p.k. Istotne jest przy tym, że wbrew twierdzeniom skarżących, problematyka związana z czynami opisanymi w pkt 6 i 7 aktu oskarżenia nie ogranicza się wcale do ustaleń faktycznych, ale – jak podkreślił sąd odwoławczy – wymaga pogłębionej analizy pozwalającej na zajęcie stanowiska, czy zachowania oskarżonego wypełniały wszystkie znamiona przestępstwa z art. 289 § 1 k.k.

Zwrócono też uwagę na to, że nawet hipotetyczne rozważenie przez sąd odwoławczy możliwości odmiennej oceny prawnej zachowania zarzuconego osk. A. S. w pktach 6 i 7 aktu oskarżenia, prowadzącej w kierunku rozstrzygnięcia reformatoryjnego, wymagałoby uzgodnienia na nowo warunków skazania o jakich mowa w art. 387 k.p.k. Wobec braku pozytywnego stanowiska oskarżonego, wyrażonego na rozprawie apelacyjnej przez jego obrońcę, Sąd Okręgowy uznał za konieczne uchylenie w całości wyroku Sądu I instancji. W tym względzie, zastosowanie zredukowanego trybu postępowania przewidzianego w art. 387 k.p.k., może prowadzić do wykreowania podstawy uchylenia wyroku sądu I instancji uzupełniającej krąg okoliczności wymienionych w art. 437 § 2 zd. drugie k.p.k. Stanowisko to nie narusza w sposób rażący przepisów wskazanych w skardze na wyrok sądu odwoławczego uchylający rozstrzygnięcie Sądu I instancji w tej sprawie.

Mając to wszystko na uwadze Sąd Najwyższy postanowił, jak na wstępie.

+